

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

"MESSENGER" – Voice of Slovenians in Australia

"Registered by Australian Post –
Publication No. VAW 1215"

LETNIK XXX štev. 8

AUG 1985

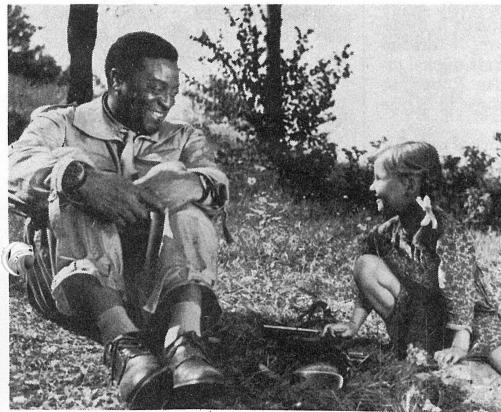
SLOVENSKI FILMI

Od 22. do 29. septembra se bodo v okviru "Slovenskih dni" v Melbournu tudi predvajali slovenski filmi. Prikazani bo v dvorani Melba Konzervatorija v York Street, Richmond.

Tocen dan in ura predvajanja določenega filma bo pravočasno objavljena po radiju 3 EA.

Prikazani bodo sledeči filmi:

DOLINA MIRU – zgodbu dečka in deklice, ki ob nemškem bombnem napadu zgubita svoje najbližje sorodnike in roditelje ter se odpravi skočiti dolino, kjer ni vojne. Med potjo se jima pridruži sestreljen ameriški pilot črne polut. Nemci jih zasledujejo, pilot pada v boju, otroka pa še naprej isčeta to bajno dolino miru.

Prizor iz Doline miru

TISTEGA LEPEGA DNE – zgodbu se dogaja v slovenski vasi, ki je pripadela Italiji. Hedvika, ki služi nekej v velikem mestu, pride obiskat očeta ravno tedaj, ko se pripravlja njena sestra Zana na poroko z Ludvikom. To ne bi bilo nič posebnega, če se ne bi tej poroki uprl Štefuc, ki zahteva Zano zase. Štefuc je bil poročen z Zaninima starčjima sestrami, ki sta umrli. Z vsako od njiju ima po dve hčerki. Prepričan je, da ima pravico tudi do tretje sestre, ker je na to rod že navajen in ker tudi deklec hočejo Zano za novo mamo. Konflikt z ženom in vaško srejno je seveda neizbežen. Na koncu najde modri župnik pravo rešitev: Štefuc naj vzame Hedviko, kar oba sprejemata.

KEKČEVE UKANE – Visoko v gorah divji lovec Bedanec neusmiljeno pobija divjad. Modrijan Vitranc mu zagrozi s hudo kaznijo, če ne prenehral s tem. Bedanec misli, da ga je pri Vitrancu zatožil pritlikavec Brincelj, zato ga ujame, mu zaže hiško in ga zapre v kletko, ki jo obesi pod strop v svoji bajti. Za to izve Kekec od svojih priateljev Rožleta in Mojce. Sklene, da bo rešil Brincelj, pa mu Bedanec ujame še Rožleta. Končno mu uspe rešiti oba in ujeti Bedanca. Vitranc ukaže Bedancu, da mora povrnati vse krivice.

DEDIŠČINA – je eden najnovnejših slovenskih filmov, ki je dosegel velike pohvale.

V Samorastnikih: Majda Potokar

SAMORASTNIKI – je zgodbu o bogatem kmetu Karničnik-u, ki v fevdalnih časih po starem običaju boleče kaznuje lepo dekle Meto, ki jo je zapeljal njegov sin Ožbej in ima z njo otroka. Ožbej se odreče dedovanju, da bi ohranil svojo ljubezen. Oče ga razdeleni, zato mora v vojsko, oč koder se vrne kot invalid brez roke. Ko se končno le skuša poročiti s preganjano Meto, se smrtno poneseči. Meto odide z otroki – samorastniki v svet, kjer se pogumno kot doslej bojuje za življenje in preživljvanje svojih otrok.

PASTIRCI – Zgodba o pastircih se dogaja v hribovski primorski pokrajini, kjer si revni otroci služijo svoj kruh s čuvanjem ovac. Njihovo življenje je polno ēduvite fantazije pa tudi resnih konfliktov – kakor pri odraslih. Malega Blaža zgrabi za nogo skobec, nastavljen za lise, in ga hudo radi. Namesto njega pride na pašo Terezka. Zaradi nje nastane sporn med Lenartom in Ferjančem. Ferjanč skriva Lenartu hlače, ko ta lovi ribe v potoku. Iz maščevanja mu Lenart nareže gugalnicu, da bi Ferjanč del v prepad. Pravočasno se še pokesa, a bi vseeno prišlo lahko do nesreče. Kakor pri odraslih ...

SLOVENSKI DNEVI

V okviru Slovenskih dnevov bo v prostorih Galerije Council of Adult 256 Flinders Street, Melbourne od 25. septembra do 29. septembra odprta razstava slovenske grafične.

V ta namen je Moderna galerija v Ljubljani s sodelovanjem Slovenske izseljenske matice pripravila bogat in umetniško izdelan katalog, ki bo na razpolago obiskovalcem razstave v Melbournu in pa tudi v Sydney.

Razstava slovenske grafične bo v Sydney v okviru že tradicionalnega Multikulturalnega festivala, ki se bo vrnil pod imenom "Carnivale 85". Odprta bo v Razstavnih dvorani Planning and Environment Department of N.S.W. Liverpool St., v bližini Hyde Park-a od 13. do 22. septembra. To razstavo bo odprl Mr. Bob Carr, minister za planiranje v N.S.W. v petek, 13. 9. ob 6. uri zvezcer.

Iz kataloga posnemamo, da bo razstavljalo 16 priznanih slovenskih umetnikov, in sicer Janez Boljka, Bogdan Borčič,

Jože Ciuna, Jože Horvat – Jaki, Andrej Jemec, Boris Jesih, Meško Kair, Tomaž Kržišnik, Vladimir Makuc, Adriana France Mihelič, Klavdij Palčič, Jože Spalac, Lojze Spacal, Tinca Stegovc in Gorazd Šefran.

Slovenski grafični so ustvarili doma in v svetu velik sloves in nič ne zaostajajo na umetniških dosegih slovenskih slikarjev in kiparjev.

Napredni razvoj slovenske grafične se je začel takoj po prvi svetovni vojni in je sedaj dosegel stopnjo, ki v svojem izražanju izkazuje razvijano umetniško razglabljanje in izražanje. Se vedno pa uživajo tudi vespolno popularnost, ki jo lahko ustvari le dolgotrajna iz roda v rod povezanost sledčelih generacij.

Dela razstavljalcev bodo pokazala pestrost izvajanja, pri katerem so strokovno uporabljene različne tehnike. Bilo kakšna zaznavna pomanjkljivost je namerna reakcija slovenskih umetnikov napram perfektnosti, ki ni najboljši kotalist za spon-

tano kreativnost.

Slovenski grafični se usposabljam na Slovenski akademiji za umetnost ter se često merijo s svojimi deli na mednarodnih razstavah in kompeticijah. Od teh je ena najpomembnejših Ljubljanski Biennale, na katerem se vsake dve leti razstavljajo po isto streho najnovješta dela vodilnih umetnikov na tem polju.

V poslednjih dveh desetletjih je slovenska grafična prodirla v nova področja z vključenjem "op-art" in "pop-art" elementov, ne da bi pri tem utrpljeli skodo prejšnjih odličnih rezultatov. Grafična umetnost je s tem zadobila neko totalnost v kateri je možno izvajati vse z najrazličnejšimi sredstvi, kjer se uporabljajo celo fotografski in tiskarski pripomočki, poleg že običajnih slikarskih.

Letošnja razstava po Avstraliji ne bo prvo srečanje z avstralsko publiko, saj so slovenski grafični že imeli priliko razstavljati v Avstraliji, pa tudi avstralski umetniki in drugi so že bili na razstavah po

ZA OSTARELE

Australian Institute of Multicultural Affairs je izdal lično brošuro v kateri so objavljeni rezultati posebne raziskave problemov ostarelih v multikulturalni družbi.

Med drugim so našli, da se bo število ostarelih imigrantov v dveh desetletjih podvojilo. V primeri s tem bo število v Avstraliji rojenih ostarelih ostalo relativno manjše.

Največ ostarelih, kot izgleda bo med skupinami iz Italije, Grčije, Jugoslavije in Nemčije.

• • •

Večina ostarelih ljudi v Avstraliji živi v svojih domovih. Med temi pa je število onih, ki so rojeni izven Avstralije proporcionalno večje.

Ostareli člani etničnih skupin imajo manjše število svojcev, kot tukaj rojeni. Proporcionalno imajo tudi veliko manj prijateljev, ki govore isti jezik in imajo isti kulturni izvir. Prav radi tega se ostareli pripadniki neangleško govorečih skupin počutijo bolj osamljene. Večina jih ni vključena v razne pokojniške fonde.

Velika večina ostarelih "etnikov" želi preživeti svoja stara leta v Avstraliji. Prav tako bi večina raje živel v domovih za ostarele, kateri pripadajo njihovi etnični skupini.

V poslednjih 25 letih se je delo na področju vzpostavljanja oskrbe za ostarele v etničnih skupinah pospešilo. Predvsem so zapadene gradnje skupnih ali zasebnih domov za ostarele.

Večina teh se nahaja po mestih in denarna pomoč federalne vlade je igrala pomembno vlogo pri vzpostavljanju. Večina etničnih skupin je voljna nadaljevati delo na tem polju, vendar se pritožuje nad sedanjim nezadovoljivim procesom pri raznih oblasteh, od katerih zavise specifična dovoljenja.

Število ostarelih oseb iz etničnega okolja, ki sedaj žive v negovališčih je veliko manjše od števila onih, ki so bili rojeni v Avstraliji.

Sloveniji in Jugoslaviji. Toda, vsaka nova razstava prinese tudi nove elemente, ki, prav tako kot že poznani vedno privabljajo ljubitelje. Tako bo tudi ta razstava imela dovolj privlačnosti, se posebno radi velikega vpliva slovenske grafične umetnosti v svetovnem obsegu.

To bo kulturni dogodek, izrednega pomena za učvrstitev slovenskega imena v Avstraliji in prilika, kakršna se ne bo kmalu več ponovila. Zato je skoraj nepotrebno naglasiti, da naj ne bo našega rojaka, ki si te razstave ne bi ogledal. Še v interesu naše skupnosti tukaj je, da na odličnost razstavljenih del slovenskih grafičnih opozorimo tudi čim večje število naših prijateljev in znancev iz drugih narodnostnih skupin.

OKROG NAKUPA NAŠEGA DOMA

Najbolj nazorno nam bodo predogledali, kako se je delalo okrog nakupa prvega Slovenskega doma v Melbournu sledči odlokom iz članka, ki ga je napisal pokojni Vinko Molan in ga objavil "Vestnik" v svoji številki maja 1960.

"Dragi rojaki, pretežni večini od nas je znano, kdaj se je rodila v naših srčih nebojena želja o lastnem domu. Koliko potov, prostega ali jasneje žrtvovanega časa, ponižanj, neopravčenih očitkov, celo finančnih izdatkov pa so doživeli gotovi požrtvovalni naši ljudje, ve le malokdo. Delali smo (seveda bomo še), proslili ter zbirali lep čas, predno smo lahko začeli razmišljati o začetku. Slednjemu smo postavili temelje ne skupnem zborovanju v mesecu novembra preteklega leta, ki pa je gotovo že zbledelo v vašem spominu.

Po zborovanju je vse nekako potihnilo ali umrlo, kar je ustvarjalo videz začeljene oddiha, da ne zapišem potrebnega. Toda ne, gotovi naši ljudje so delali nemorno naprej. Premnogi sestanki, seje, ogledi raznih možnosti, so se kar vrstile. Zaključek tu in tam že kar preburbnih debat je bil vedno isti: Za nas ne odgovarja, je predrago, je predaleč, je v preslabem stanju, tu ne bi mogli ničesar graditi, tam nam ne bodo dali dovoljenja, je izključno samo stanovanjska četrta, trenutno ni možno ničesar zvedeti, ker ima vse občinsko osebje dopust, smešno ali resnično, celo s cestami smo imeli opravka. Edini pozitivni rezultat teh sej je bil, naslednji dan glavobol združen z izdatkom za Bex.

Slučaj je naklonil najbolj srečno roko našemu podpredsedniku, g. Spacapanu, kateri nam je skupno z g. Hartmanom prinesel na našo redno sejo dne 29. aprila nov predlog. Zaključek vsestranske obdelave istega je bil sklep. V nedeljo ob eni uri popoldne je dolžnost vseh zaupnikov DOMA kakor članov Upravnega odbora S.K.M. udeležiti se skupnega ogleda te nove možnosti na licu mesta.

Nedeljsko jutro nas je pozdravilo z dežjem, kateri se je dopoldne spremenil že kar v maliv. Kislo vreme rodi še klesljše obzare kljub vsej resnosti pred nami stojčeće naloge. Obrazu podobnega razpoloženja s precejšnjim mero skepso smo se najbrž dejnu naključ vseeno zbrali polnoštivilno ob določeni uri v naslednji postavi: Deset članov Upravnega odbora: trojica Nadzornega odbora in pet zaupnikov za DOM. Vsekakor edno število, pa tudi nezaželeno presenečenje za lastnika hiše.

Ocenjevanje se je pričelo. Vsak je hotel vedeti vse, gotovi so dali duška svoji radovednosti celo po najbolj intimnih kotih ter pri tem šušljali o redkosti sličnih možnosti. Pa kot ima vsaka stvar svoj konec, tako se je tudi končal nač ogled te šestsobne hiše s kuhinjo in kopalcico. Naj naglasim šestsobne, v pravem smislu besede, tri od teh zelo velike in zračne.

Temelji te stavbe, ob prilikih gradije so bili verjetno preračunani za večno; nič manjše stabilnosti ne kažejo zidovi s streho, katera je ta dan prestala temeljito preizkušnjo. O tem smo si bili edini. Do razkola ni bilo daleč pri ocenjevanju oken, vrat ter raznih pomladitive potrebnih lesenih okraskov na pročelju hiše. Pravčasno še je posegel v debato naš požrtvovalni M. Lauko s tehničnimi besedami:

"Ne lomite ga, lepo vas prosim, en ajmar barve bom resikal pa boste videli čudežne storjene po nas pajterjih! Za svojo osebo sem veliko bolj zadovoljen, da hiša ni na sveže pobarvana, kot se to običajno dogaja."

Smatral sem te besede za tako resne, da jim še danes dajem pomembnost. G. Marjan mi bo sev ob prilikih pozugal, vendar kaj resnega menda ne bo.

Kar ven, kar ven, spreduj na ploščad nas je potiskal že v resnem stanju g. Maks: "Toda prosim vas za božjo, ne bodite preveč glasni, sicer bo starši še poljico klical. Tu so postali sproščeni duhovi v polni mери klub vsej Maksov aktivnosti. Da stoji hiša na primernem kraju, dohod je možen s treh strani, kar nudijo samo vogelne hiše, v zadostni velikosti zemljišča za naše potrebe, solidnosti stavbe, oddaljenosti od središča mesta za 15 – 20 minut, možnosti parkiranja avtomobilov v bližini in tako naprej. V tem smo bili kar hitro soglasni.

Sledilo je vprašanje cene, s katero je bilo nujno rešiti najbolj bolečo točko: naše finančne možnosti. Ob številki 11000 smo kar vsi pričeli nekaj popravljanji v naših grilih, dasiravno smo bili tešč. Kako bi ne, saj nam je takoj postalo jasno, da smo se zopet zastonj zbrali.

"Ne obupavajte," nas je bodril Maks, "malo bomo znižali, se razume, deposit 3000 funtov bomo spravili skupaj, osem let imamo časa za odplačevanje ali jasneje: določeno je odplačevanje po 15 funtov tedensko z obrestmi vred." "Jaz sem absolutno proti nakupu" je izjavil Janez, "kaj pa mislite, enajst tisočakov je vendar denar, povrhu vsega pa je hiša zelo predraga."

Dobro, predrago pravite Janez. Kaj pa drugi? Res je enajst tisoč funtov denar, posebno za nas ko ga nimamo. Drugo vprašanje pa je, kaj za ta denar lahko pričakujemo v bližini mesta? Soglasen odgovor: "Nič!"

Z dodatkom starejšega Viktorja L. naj počakamo še eno leto ali kaj pa niti da deposit več ne bomo imeli.

"Mojo hišo vsi poznate ali ne?" je še dodal, "in kaj mislite da bi jo prodal izpod sedem tisoč? Se zelo motite, in pa kje je ta tu in kje je moja?" nas je z nasmekom vzpodbujal g. Marjan.

Dostojanstveno resen je našel g. Oppelt najboljšo rešitev v nakupu stare, manjše, četudi lesene hiše, ki naj bi največ stala od tri do štiri tisoč funtov.

"Ja, ja, takšna hiša ja, in takšna podrtija naj se naziva 'Slovenski dom', poleg tega pa pomenite, kaj nam bodo rekli darovalci, potom katerih smo prejeli denar?" se je resno zavzel sicer vedno priseben g. Simon.

"Kaj pa nam bi isti očitali in končno, koliko pa so ti darovalci darovali? Reci in piši 1600 funtov, ostalo pa je uspeh S.D.M. Za tistih šestnajst stotakov pa menda nihče ne pričakuje nakupa gradu, ki bo komaj zadostovalo za pošten deposit za navadno hišo ali barako," se je glasil odgovor.

Ne pozabite, da naši darovalci še niso izrekli zadnjih besed. Premnogi nam objavljajo, nekateri so nam že drugič dali, drugi zopet še čakajo, vsi brez razlike pa pričakujejo začetka.

To so bile resno stanje oblažujoče besede, hkrati pa so nam všechno poguma. Potem sem važno osebnost ob vprašanju, če sem v stanju pojasnit stanje blagajne S. K. M. Stanje iste res ni posebno rožnatno, posebno v zadnjem času zaradi precejšnjih izdatkov, vseeno pa bo najbrž zadovoljivo. Uvidevam je pa prevzel besedo g. Oppelt, da bo najbrž igralo važno vlogo dejstvo, če se S.K. M. strinja z nakupom.

"Mi zaupniki imamo žal le malo premorne možnosti, z objubami in dobro voljo pa tudi ni mogoče kupiti nekaj omenje vrednega. Povdram, še če ste v resnici mišlenja, da bodo naši rojaci sedaj kome dom kupili, postal zavednejši ter temu primerno podprtji naše skupne napore, potem odstopam še sam od svojih pomislikov."

S tem smo v glavnem zaključili. Seveda cela stvar ni tako gladko iztekl, kot jo nakazujem, vendar vseh ne smem navajati, ker bi bilo prehudo."

OB JUBILEJU PRVEGA DOMA

Bilo je leto, ko je v vsemirje poletelo prvo živo bitje. Sputnik, ki so ga sproščili v polet okrog zemlje iz Sovjetske Zvezde je potopjal s seboj tudi psička. Ljudje so pričakovali zamanj pozitivne rezultate najnovejše mirovne konference.

Bilo je leta 1960; leto, ko sta si v East Melbourne obljubili zakonsko zvestobo Franc Žele, doma iz župnije Trnje in Berlin Slavec iz župnije Knežak. Pred oltar so nekako v sredini tega leta, kot čitamo v "Vestniku" iz tistih časov, stopili v Viktoriju tudi Jože Grupič in Jelka Hizak, Viktor Maslo in Roza Šabec, Cvetka Hvala in Gino Bratovič, Katija Kuri in Ana Frances Shanahan, Franc Šabec in Jozef Vodopivec itd., itd.

V Hawthornu so krstili Sonjo Marganeto Leber, v St. Albans Vero, Sonjo Cerkvenik, v Yarravilla Stojana iz družine Antona in Marije Iskre; v družini Miroslava Franetiča je privkral zajokal prvorjenec Roman; in Štefan Robert so dali ime sinku Ladislava Sluge in Marije roj. Vidrih.

Rajko, sin Ješetovih je zmagał na kolévarskej dírkách v Wonga parku.

S.D. Sydney je imelo 26 članov, svoj dom, katerega so upravljali Perko, Klohočer, Dušan Lajovic, Fretze in Čuješ. Vsaj tako je bilo napisano v pismu, ki so ga naslovali na S.D.M. in v katerem pravijo tudi: "Upamo, da bomo počasi le uspeli v pricapljali do višine, katero ste s svojim delom dosegli vi."

Predsednik Slovenskega kluba Melburne je bil takrat Srečko Košir, podpredsednik Simon Spacapan, tajnik Jože Novak in blagajnik pokojni Vinko Molan. Ostali v odboru pa so bili: pok. Ivan Urbas, Leopold Javk, Marijan Lavko, Alojz Zakraješek, Tone Slavič, p. Bazilij Valent, Frida Pravdič, Stanko Kolarč, Stanko Hartman, Stanko Šajnovič, Franc Janežič, Janez Škraba, arh. Cveto Mejač, Maks Hartman, pok. Viktor Lavko in Martin Adamčič.

To je bilo tudi leto, ko smo v Melbournu pričeli prvo nedeljsko šolo za pouk slovenščine.

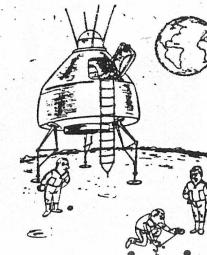
Vestnik je bil tedaj v petem letu svoje starosti in je v svoji majski številki prvič priobčil tudi fotografije. To so bile fotografije prvega slovenskega doma v Melbournu. 1. maja tega leta so zaupniki nabirke denarja za slovenski dom v Melbournu, katera se je pričela 22. novembra 1957 podpisali kupno pogodbo za nabavo hiše in zemljišča na 173 A Park Street, Princess Hill, ki je tako postala Sloven-ski dom.

Zaupniki so tedaj bili: Franc Benko, Janez Škraba, Marjan Oddelt, Maks Hartman in Marjan Lavko.

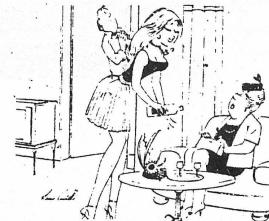
Pogodili so se za ceno 10.700 funtov (nekako 22.000 kasnejših dolarjev). Izplačali so 3.015 funtov depozita ter se obvezali na odplačevanje 15 funtov tedensko (tedanja tedenska delavska plača je bila največ kakih 20 funtov). Dom bi moral biti popolnoma izplačan v osmih letih. Obresti na dolg pa so določili na 6,5 odstotka.

Zaupniki so v svojem poročilu v Vestniku povedali, da so se odločili prav za nakup te hiše v glavnem radi tega, ker so do nje obstojale odlične zvezze z javnimi transportnimi sredstvi. Saj takrat v naši skupnosti še ni bilo mnogo ljudi s svojim motornim vozilom.

Hiso so prevzeli v svojo posest šele z začetkom julija, na 4. novembra pa so jo v prisotnosti številnih rojakov odkrili s primočno svečanostjo in blagoslovom, katerega je opravil Pater Bazilij.

Zaboga, po vseh teh kilometrih se zdaj prerekata za vsak milijometer!

Spoznała sva se prek oglasa za trideset tisočakov. Za ta denar pač ne moreš zahtevati kaj posebnejšega...

V A B I L O

vsem članom Slovenskega društva Melbourne na

31. REDNO LETNO SKUPŠČINO

ki se bo vršila v nedeljo, 8. SEPTEMBERA 1985 v društveni dvorani s pričetkom

OB 2.00 URI POPOLDNE

Dnevni red skupščine:

1. Otvoritev skupščine (predsednik S.D.M.)
2. Ugotovitev sklepnosti in izvolutev vodja skupščine
3. Citanje in potrditev zapisnika 30. letne skupščine
4. Poročila in razrešnica staremu odboru
5. Izvolitev novega odbora za leto 1985/86
6. Enominiuti molk za preminule rojake
7. Slučajnosti

Samo finančni člani in častni člani S.D.M. imajo po Pravilih S.D.M. pravico prisostvovanja na skupščini, voliti ter biti voljeni v odbor.

Tisti, ki še niste poravnali letne članarine, storite to čimprej. Članarina se plačuje od 1. julija do 30. junija letno.

Finančni član je vsakdo, ki je letno članarino plačal za tekoče leto najmanj 14 dni pred letno skupščino (do 23. avgusta).

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

PETA OBLETNICA LOVCEV V SYDNEYU

V soboto 10. avgusta zjutraj ob 10. uri se je na strelšču S.D.S. zbral kar lepo število strelcev, ki so tekmovali za pokal 5-letnice ustanovitve Lovsko-ribiške družine S.D.S.

Iz Melbourna so se tekmovali udeležili člani Lovske družine S.D.M. in pa člani Veselih lovcev iz St. Albansa. Iz Sydneja pa so se za pokal potegovali strelci društva "Triglav" in pa domačini.

Odbor S.D.S. se je tudi tokrat pokazal kot dober organizator, ki je s pomočjo kuharic dosegel veliko mero gostoljubnosti. Tekmovanje je trajalo cel dan, zvezčer pa je po kratkem kulturnem sporedu bila razdelitev pokalov.

V programu so sodelovali mladinci S.D.S. z narodnimi plesi, pevski zbor S.D.S. pa je ubrano zapel nekaj slovenskih pri katerih se je g. Ivan Koželj izkazal kot prvorosten solist.

Rezultati tekmovanja so bili slediči:

NASLON

1. mesto S.D.M.	485 točk
2. mesto V. lovci	484 točk
3. mesto S.D.S.	468 točk
4. mesto Triglav	464 točk

PROSTO

1. mesto S.D.M.	349 točk
2. mesto S. D. S.	294 točk
3. mesto TRIGLAV	293 točk
4. mesto V. LOVCI	227 točk

Spominski pokal za 5. obletnico je doseglo L.R.D. S.D.M.

Zmagovita ekipa članov Lovske družine S.D.M. po tekmovanju v Sydneyu. Sede od leve na desno: Peter Mukavec, Jože Barat, Stefan Baligač, Ivan Senak, Franc Pongračič, Janez Zemljič, Frank Jelovčan, Slavko Ličen in Frank Arnus.

Streicem S.D.M., ki so dosegli najvišje skupno število točk je pripadel pokal 5. letnice ustanovitve Lovske družine S.D.S.

Cela izvedba tega tekmovanja je zopet dokazala, da se skupno in z dobro voljo lahko največ doseže in verjetno bomo ob slednjih sličnih prilikah videli še večje število udeležencev.

LETNA SKUPŠČINA LOVSKE IN RIBIŠKE DRUŽINE S.D.M.

Dne 4.8.1985 se je ob številni prisotnosti članov vršila letna seja Lovske in Ribiske družine S.D.M. Po nagovoru starešine g. Franca Jelovčana, v katerem se je zahvalil vsem, ki so tako nesobično pomagali pri gradnji lovskih koč in pa pri strelskih tekmovanjih, je podal izčrpno finančno in tajniško poročilo g. Ivan Barat. Prisotni so ga sprejeli z velikim odobravanjem. Nato se je prešlo k volitvam za novi odbor. Za starešino je bil ponovno izvoljen Frank Jelovčan, za podstarešino pa g. Frank Fekonja, blagajniške in tajniške posle pa bo zopet vršil Ivan Barat. V odbor so bili izvoljeni: Frank Arnus, Jože Barat, Lojze Kranjc, Peter Mukavec, Tone Oberstar, Valter Prosenak in Janez Zemljič.

S. D. M. YOUTH CLUB NEWS

On Sunday, 18th August we had a Youth Club Meeting where I was pleased to see, quite a few Youth came. At this meeting we elected (after a lot of convincing) new Management for the Youth Club. As from the Annual General Meeting on the 8th September, the new Youth Representation will in the capable hands of: —

President — Zlatko Fekonja
— Elvis Tomšič

Secretary — John Dimmo

Junior Youth Rep. — Tania Markič

As I have been saying for the past 12 months, whoever is in charge needs the support of everyone — so pitch in, and make the Youth Club the success it can be. There will be a Youth Meeting on the same afternoon as the Annual General Meeting (8th September) so come up, pay your new Memberships for 1985/86 and cash in all the discounts on outings, including the first one being planned to Sovereign Hill in October. Watch out for more information at the Club and on that day.

At the moment we are busy making final arrangements for the Snow trip — hopefully we will have two full busses and plenty of snow. Sorry there have been no photos in the Vestnik of the Waitresses and Waiters but there is still some film in the camera which I want to use up at Mt. Buller so there will be plenty of photos in the next issue.

At this stage I would like to wish the new Youth Reps. all the best for the coming year and also thank the Youth and Adults who have helped in the past 12 months — please keep supporting the Youth Club — they are the future of S.D.M.

Sandra Knel.

NOVI ODBOR NA JADRANU

Na 14. juliju letos je članstvo Slovenskega socialnega kluba "Jadrان" izvolilo odbor za leto 1985/86, katerega bo, kakor v lanskem letu zopet vodil g. Frank Iskra.

Z zopetno izvolitvijo Franca za predsednika je članstvo pokazalo svoje zaujanje v njegovem vodstvu, ki v glavnem temelji na njegovem pomirljivem, tolerantnem in pozitivnem pristopu do prob-

KULTURNI VEČER

"Kulturni večer" nam spet pripravljajo pri S.D.M. za soboto 12. oktobra. Tokrat se bo predstavila z enodejanko "Mihec se ženi" novoustanovljena igralna skupina S.D.M.

Celoten program večera pa bo dopolnjen z nastopom mešanega pevskega zborja S.D.M. ter plesi, ki jih bodo izvajali otroci šole S.D.M.

Še nam je v spominu odlično uspelo zadnji kulturno-zabavni večer, ko še ni bilo održa v dvorani. Prepričani smo, da bo tokrat še boljše, saj so tudi možnosti izboljšane.

• • •

Koordinacijski odbor Slovenskih društev Viktorije je v juliju uspešno organiziral turnejo kvinteta "Štatenberg", katemu remu se je pridružila tudi prikupna pevka Idha Škarab.

Nastopili so pri vseh društvih Viktorije in N.S.W., ter s svojo glasbo in pesmijo razveselili svoje rojake, kakor tudi druge narodnosti. Dokazali so, da se lahko uvrstijo med najboljše ansamble Slovencev, živečih izven domovine. Žive in delajo v Zahodni Nemčiji, zabavajo pa naše rojake po vsej Evropi, kakor tudi v ZDA in seveda tudi v Sloveniji. Ker so, kot mi tudi oni izseljenici, je bila ta turneja še večjega pomena.

Da je bila ta turneja tako uspešna, se v imenu Koordinacijskega odbora zahvaljujem vsem članom tega odbora, gospodu Božetu Lončarju za prevod, gospodinji Ani Mandelj za pripravo instrumentov ter gospes v gospodu Polh, katere brat je vodja ansambla, za prehrano in stanovanje, ki sta ga nudila ansamblu za časa gostovanja v Viktoriji.

Za Koordinacijski odbor:
Jože Ramuta

lemov in novih podvigov. Frank se je tudi pokazal kot trden zagovornik in podpornik sodelovanja vseh slovenskih društev v Viktoriji in celi Avstraliji.

Ostali odborniki izbrani za naslednje leto pa so slediči: Viljam Jakšetič podpredsednik, Valentijn Breclj tajnik, Jean Iskra blagajničarka, Mario Bubnič pomožni blagajnik, Peter Natlačen, Milan Iskra, Joe Maljevac, Dino Rupnik, Valter Jelenič, Peter Krkič, Vince Bardanaro, Ivan Iskra, Gavril Gragovac, Toni Brne, Emil Kalčič, Franc Šenkinc, Ivan Brezovec in Ivan Grbec.

ZADNJE TEKMOVANJE ZA SEZONO ZA ZVEZNI POKAL

BOGAT SREČOLOV

GOVEDINA

MEDKLUBSKO TEKMOVANJE

LETOVSKA VESELICA

bo v SOBOTO, 14. SEPTEMBRA 1985

s pričetkom ob 7.30 uri zvečer

sledila strelskemu tekmovalju za pokal Zvezne 1985/86.

Tekmovalje se bo pričelo že ob 10 uri zjutraj

na strelšču

LOVSKO-RIBIŠKE DRUŽINE S.D.M.
82 Ingrams Rd., Research – Eltham

V S I V A B L J E N I !

PRICETEK OB 10. uri zjutraj

JELENOV GOLAZ

NA RAŽNU PEČENA

kisla juha

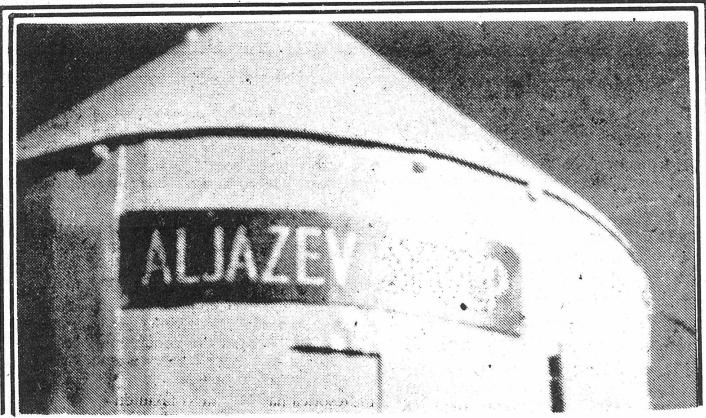
SVINJINA

JAGNJETINA

KISLA JUHA

GOVEDINA

JAGNJETINA

90 LET ALJAŽEVEGA STOLPA

Triglav si kar predstavljati ne moremo brez Aljaževega stolpa. Pomeni nam mnogo več kot navadno planinsko zavetišče. Je simbol Slovencev kjerkoli po svetu prebivajo. Za vedno nam bo predstavljal simbol za naš narodni vzpon in zmago naše zavesti, da smo samobiten narod. Narod, ki je in za vedno hoče ostati na svoji zemlji svoj gospodar.

V sredo 7. avgusta je minilo 90 let, odkar je župniku Aljažu uspelo postaviti stolp na vrh naše najvišje gore. Na točko, kjer se je slovenska zemlja dvignila najvišje k nebui. Na samem vrhu Triglava je Planinska zveza Slovenije na ta dan imela slovesnost pri kateri je imel jubilejni nagovor njen častni predsednik dr. Miha Potočnik, dolgoletni osebni prijatelj in soplesalec legendarnega Joža Čopa.

Iz sobotne priloge Dela posnemamo dele članka o postavljanju Aljaževega doma pred devetdesetimi leti.

Boj za osvoboditev Triglava

Zgradi ga je Aljaž na svojem. Vrh Triglava je kupil od dovrške občine za en goldinar (za goldinar si takrat dobil 60 žemelj), in tako postal najvišji posestnik v Sloveniji. Načrt zanj je Aljaž, ki se je spoznal na ogromno stvari, naredil kar sam. S kredo si ga je narisal kar na tla svoje sobe. Njegov mladostni prijatelj Anton Bolec iz Šentvida je njegov načrt »še izboljšal ter stavbo pozvočevalno, brez dobička ali zaslužka, mojstrsko izvršil.

Stolp v občo korist

Tudi podatke o stolpu, ki naj bi služil predvsem za razglednik, naj pove Aljaž sam: »Stolp ima obliko pokončnega valjarja s premerom 125 cm, okrog tri metre višine, s streho v obliki stožca. Ogrdoje tega stolpa so petri močni, pokončni stebriči iz kotastega želeta 50/50 mm in štirje vodoravnna na stebriče z vijaki pritrjeni želetini obroči. Cez ogrdoje je napeta močna železna pličevina, dvakrat debelejša kot ona, ki se rabi za kritje cerkevnih zvonov. Da se pličevine ne prime rja, je močno pocinkana...«

Kasnejši sem postavil ob stolp pokončen lesen, 6 metrov dolg drog s počeznimi palicami, pol metra vsaksebi, zato da sem z daljnogledom meril višino snega.« (V spalnici je imel daljnogled s 54-kratno povečavo). Aljaž je stolp, ob njem je poskrbel tudi za strelovod, skrbno opremil. »V stolp sem postavil tri okrogle stole, dva samovara, šest kositarnih kozarcev, barometer in termometer ter posodo špirita za sanovar. Kadars je temperatura pod ničlo in mrlzel veter, turistu kava ali čaj prav pride...« Najpomembnejša naprava v stolpu je triglavska panorama, nastikana na okroglem kositarju ob steni okoli z imeni gor in krajev; potnik se lahko orientira, krasni razgled uživa lahko več ur, ker ga ne ovira ne mrzaz ne vihar,« je pisal. Na eno od polic je položil tudi spominško knjigo, na njeni prvo stran pa zapisal: »Ta stolpč s panoramo sem postavil po svojem načrtu in na svoje stroške ter na svojem svetu dne 7. VIII. 1895 v občo korist.«

Tisto, kar je Aljaž za stolp znosil skupaj, so drugi raznosi: (še stole, ki so jih planinci postigli zunaj, je odpisnilo), po vojni pa je odšla z nekom tudi vpisna knjiga.

O nočnji stolpa na Triglav piše Aljaž: »Težka naloga je bila posamezne kose stolpa znositi na tako visavo. Pa ža v načrtu smo preskrbeli, da se stolp sestavi iz posameznih kosov, ki so bili težki po 15 do 20 kg in so se dali z vijaki skupaj pritrdati. Šest krepkih nosačev je zmosilo v enem tednu posamezne kose na Triglav, potem je Belec 7. avgusta 1895 s štirimi pomočniki stolp v petih urah postavil. Noč pred tem so prepali v Dežmanovi, (danes Staničevi) koči, naslednjega dne pa Aljaž med postavljanjem stolpa ni bil: »Bila je gosta megla. Zato zjutraj jaz nisem šel na vrh

Triglava, ampak sem ostal v Dežmanovi koči, odkoder sem poslušal, kako zbijojo skupaj posamezne kose Triglavskega stolpa.«

Otvoritev brez lastnika

Otvoritev je bila šele teden kasneje. »Bilo je krásno vreme. Navzoči so bili na vrhu: Matej Hubad (pevovodja op. pis.), Gessner (tržski tovarnar, op. pis.), jaž in moja delavca Požanci in Kobar. Požanc vrže dinamitni patron, ki močno poči, zamašek šampanske buteljke skoči kviško s pokom, mi zapojemo zopet: Ave, maris Stella (Zdrava, morska zvezda), potem Triglav, moj dom, in otvoritev je bila končana. – Sirše občinstvo je šele pozneje izvedelo o otvoriti Triglavskega stolpa,« je poročal Aljaž, Planinski vestnik pa je zapisal: »Ta dan bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovino slovenske turistike.« Aljaž je kasneje stolp podaril SPD. S tem pa zgodba o stolpu, s prvim in edinim slovenskim napisom v triglavskem pogorju takrat, se ni bila končana. Njegovi nasprotiniki, ki so ob otvoriti Dežmanove koče poudarjali, da je Triglav nemški kralj Julijskih alp, so se spravili nad Aljaža, da je s stolpom pokončal podzemeljsko triangulacijsko točko. Na Dovjem in v Mojstrani so bili zaslani kmetje, vodniki, lovci... »Najvišji posestnik na Kranjskem se je pa medtem odpočival na lovorikah, ki si jih je pridobil s svojim stolpom, prebiral povhvalno in priznalno pisma od vseh strani in niti malo slutil, da se priravljajo nevihita, ki bo skušala stolp s Triglava odpniheti,« je pisal Janko Mlakar o Aljažu, katerega je imel za »idealnega Slovencega.«

Cesarsko potrjen stolp

Pravda se je za Aljaža dobro končala. Stotnik Schwarz, ki je pomagal dokazati, da je bila tam, kjer je stolp, neko le lesena piramida, ki jo je gotovo vihar podrl in odnesel, je prosiš Aljaža, da bi smel vzeti stolp za mero in je v sredu stolpa zakopal v tla škatlo s pergamentom kot resnično triangulacijsko točko ter rekel: »Sedaj je stolp pod cesarskim varstvom, ostane pa vaša last.« Janko Mlakar o takem koncu pravde piše: »Nemci so dosegli ravno nasprotno od tistega, kar so hoteli imeti. Dali so priliko, da je bil stolp celo cesarsko potrjen. Tako je Aljaž zmagal na celi črti. Prvi vdor v nemško trdnjava je bil narejen. Nemška oblast v triglavskem pogorju se je zamajala in to po zaslugu Jakoba Aljaža, ki je že s tem popolnoma zaslužil ime triglavski župnik.« Že v letu kasneje so po zaslugu triglavskega župnika odprti Aljaževi koči v Vratih in Triglavsko kočo na Kredarici.

Če se morda najdejo med nami ljudje, ki dvomijo v dokončni uspeh akcije za nabavo Ultrasound aparata za Otroško kliniko v Ljubljani – saj se cena takega aparata suči okrog 200.000 dolarjev – nihče ne more dvomiti v trdno voljo in ogromen obseg dela in časa ter stroške, s katerimi se je gospa Eleonora White zagnala v ta projekt.

Za čas turneje kvinteta Statenberg se je gospa White, ki je predsednica H.E.L.P. – a, registrirane organizacije, ki zbirajo denar, potrudila, da je bila prisotna skoraj pri vseh nastopih, da je tako napravila čimveč stikov z funkcionari društva in našimi ljudmi. Bila je tudi na prireditvi pri Planici v Springvale.

Pri večini društva je naletela na prijazen sprejem in na razumevanje za njeno zbirko. Koliko pa bodo društva praktično pomagala, bo pa pokazala bodočnost. Od sredstev društva samih verjetno ni moča mnogo pričakovati, saj so vsa sredi novih projektov ali pa odpelčujejo že dovršene. Poleg tega se na obzoru že vidijo potrebe, ki bodo nastale, ko bo v naših sredinah vse več ostarelih s svojimi potrebami. Vendar ni dvoma, da bodo lahko nudile vsaj organizacijsko pomoč.

Kot nam je sporočila gospa White, je

za svojo akcijo dobila, če še ne dejansko, pa vsaj moralno podporo z različnih merodajnih strani. Tako jih je bilo zagotovljeno z ministrskega nivoja, da ji bodo sli na roke, ko bo prišlo do prenosa denarnih sredstev. Prav tako bo akcijo podprtla S.I.M. s svojimi zvezzani in članki v »Rodni Grudi«. Zelo bodrino pismo ji je poslal tudi Dr. Marjan Filipič, direktor Oddelka za Patologijo v Sydney Eye Hospital-u. Dr. Filipič se je nedavno mudil v Ljubljani, kjer se je sestal z prof. Jerasom in drugimi zdravnikami Otroške klinike v Ljubljani.

V svojem pismu dr. Filipič pravi, da ni nobenega dvoma, da bi bil Ekokardiograf kliniki zelo potreben, kajti trenutno v Sloveniji ni na razpolago modernih Ekokardiografskih aparativ in otroke morajo posiljati na pregled v druge kraje po Jugoslaviji. Pravi pa, da je imel zelo dober vtis o delu zdravnikov, ki ga na Otroški kliniki vrše navzlic težkim razmeram.

Kakov nam sporočajo iz Canberre, so se prispevki, kateri pobirajo za to akcijo v slovenskem klubu, povzpelni na 490.000 dolarjev. Med poslednjimi darovalci so bili Ciril Benič 10 dolarjev, Martin Vizjak 10 dolarjev, Franc v Vilma Juriševič 100 dolarjev, Erika Fras 50 dolarjev in Jožica Vresnik 50 dolarjev.

PROTI CENTRALIZMU

Izgleda, da se tudi slovenski politični predstavniki sedaj kar trdno postavljajo nasproti težnjem večjega centralizacije in etatizma v Jugoslaviji. V tem smislu se je tudi izrazil predsednik RK SZDL Franc Šetinc v gorovu, ki ga je imel, ko so uradno odprtli nove proizvodne prostore železniških delavnic v Dobovi. Tako je dejal med drugim, kot povzemoamo iz »Dela« 6.7.1985:

»Moram takoj reči, da si nekateri predstavljajo posodobitev jugoslovenskih železnic samo z večjo centralizacijo in administracijo. Kako zmotno in pogubno! Nekatere veliko govorijo o tehnološki in ekonomski zaokroženih jugoslovenskih

železnicah, pri čemer si dostikrat niti ne predstavljajo, kaj te in kam to vodi. Radi bi skratka, da bi se hitreje prelival dohodek, namesto da bi se hitreje premikali vagoni! Takih zahtev in teženj kaj-pak ni mogče sprejeti. To pa nikakor ne pomeni, da smo proti tehnološki povezavosti in ekonomski racionalnosti, toda ne na diktat iz enega centra, temveč na podlagi socialističnega samoupravljanja. Večja centralizacija in etatizacija še nikjer ni pomagala ugodno urejati problemov, temveč jih je kvečemu se povečevala in bolj zapletala. Primerov za to je nič karliko povsod po svetu, pa tudi pri nas doma ...«

NOVI KOVANCI

V Jugoslaviji so prišli v promet novi kovanci za 20, 50 in 100 dinarjev. Izdelani so iz zlitine bakra, niklja in cinka. Na

eni strani kovanca je relief grba z napisom SFR Jugoslavija, na drugi pa oznaka vrednosti in letnica kovanja.

SVOJI K SVOJIM

MERCURY TAX SERVICE
Lastnik Stanko Penca
518 Sydney Rd., Brunswick, Vic 3056
Tel. 387 7055
nudi poklicne usluge in nasvete v vseh vaših davčnih obveznostih

Fotografska dela ob porokah in raznih drugih prilikah umetniško izvrši

SAŠA ERIČ PHOTO STUDIO
267 High Street, Preston, Vic. 3072
Tel. 480 5360

Z A V A R O V A N J E
stanovanj, nepremičnin, motornih vozil, živiljenjsko, starostno, bolniško itd.
preskrbi

ČESNIK PAVLE – C.M.L.
Tel.: 607 6111, 20 783, A.H. 598 0049

Melbournškim rojakom je na uslužbo ZOBNI TEHNIK – DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 Wriggway Ave., Burwood, Vic.
Telefon 488 4159
Izdela umetnega zobovja in vsa popravila
Full denture service and repairs.

Z A V S I K A R S K A DELA
se z zaupanjem obrnite na

DISTINCTION PRINTING
164 Victoria St., Brunswick, Victoria
Tel.: 380 6110

Lastnik: Simon Špacapan

F. LIKAR NOMINEES Pty. Ltd.
T.A. Ascot Moonee

RADIATOR SERVICES
560 Mt. Alexander Road, Ascot Vale.
POPRAVLJAMO
vsakovrstne motorne hladilnike-radiatorje
Tel. 370 8279 – A.H. 337 2665

MOTORCRAFT
Izdela vseh vrst avtoopreme
tapetništvo, vetrobranska stekla,
polvinilaste obloge
z upajte
svojemu rojaku KARLU BEVC
83 Gadd Str., Northcote, tel. 481 6003

Z strokovno izdelavo
STOPNIC
se priporočata znana rojaka
FRANK JELOVČAN, 359 3043,
TONI OBERSTAR, 870 0218 (dom)
Cene zelo zmerne, delo garantirano
Factory 4, 103 Horne Street,
Campbellfield, 3061.

kaj, kje, kdo ?

Natalija je novi pirastek v družini Tonja in Olgice Zrimšek, dolgoletnih članov S.D.M. — Rodila se je 28.6.1985 v Women's Royal Hospital. Tako je postala Olga mamica že četrtemu otroku.

G. Ludyk Kerec, kamnosek v Canterbury in ustanovni član Slovenskega društva v Canterbury je pričetkom avgusta nenašoma zbolel in moral v bolnišnico. Upajmo, da bo v času, ko boste to čitali že zopet pri boljšem zdravju doma pri svoji družini. Vsaj tako mu želijo vsi prijatelji in znanci.

Prejela sem iz domačih krajev vesele in žalostne novice. Kako presenečenje! Tomajski župnik je po 35 letih ponovno imel mašo v za silo očiščeni cerkvici sv. Antonia Opata na Šepuljski gmajni, katera je na sliki prve strani v knjigi "Kraški izliv".

Žalostna novica, da so malovredneži odnesli lepo izrezan lesen kip sv. Antonia Opata. Dragocen spomin za muzej.

Cerkvica je zelo stara, freske kažejo turške napade po naših krajinah. Večkrat sem slíšala po ustnem izročilu, da so Turki napajali konje na kalu pred cerkvico.

Žalostna novica mi je segla globoko v srce. Ponosa sem na naš stari biser. Čestitam tovarniškemu župniku, da je potom njega ponovno ozivel sv. Anton v Šepuljah pri Sežani. Obračam se do vas, dragi Slovenci, posebno Primorci, trkam na varanca potom časopisa "Vestnik", prosim mali darček, da pomagamo kupiti nov kip sv. Antonia in za popravilo cerkvico.

Denar lahko posljete na Slovensko društvo Melbourne ali na vsako društvo v Melbournu. Ali na naslov Marcelle Bole, 149 Boundary Rd. Pascoe Vale ali na časopis Misli.

Imena vseh darovalcev bodo napisana in poslana v Tomaj župniku.

Če bo vsak nekaj dolarjev dal, sv. Antonu kip bo nov na oltarju stal. Vsem darovalcem hvala že naprej, podpri, da bo stala cerkvica kot prej.

Marcela Bole

UMRLI SO

Dne 22. julija je v Markovcih pri Ptiju umrl g. Jože Cvetko, oče člana S.D.M. Ložnik Cvetko in last Marije Cvetko. Pojavnik je bil za 30. obletnico S.D.M. še pričas na "hribu" v Elthamu. Po vseh iz stare domovine, se je pokojnik še dan pred svojo smrtjo spomnil na obisk v Melbournu: "Sem vsaj videl, kako živijo naši Slovenci v Avstraliji". Ložetu in Mariji iskreno sožalje od vseh prijateljev.

20. julija je v avtomobilski nesreči v Canberri izgubil življnost Tini Vratarč, rojen 24. novembra 1966 v Kropi.

25. julija je umrl v Liverpoolu (NSW) Leopold Gasparut, roj. 15.11.1923 v vasi Logie.

29. julija je v Katoombi (NSW) prestal življensko pot Franc Klemenc, roj. 13.8.1915 v vasi Boracévi pri Slatini Radenci.

7. avgusta je za vedno zatisnila oči v FAirfieldu, NSW, gospa Alberta Colja.

Gostovanje okteta Štatenberg je za nami. Celoten uspeh je bil navzlin začetni težavam odličen. Tako rojaki iz Nemčije, kakor tudi tukajšnji organizatorji so lahko zadovoljni s celim potekom.

Člani kvinteta Štatenberg v veseli družbi rojakov in sorodnikov ob nastopu pri S.D.M.

MEDALJE ZA VINO

Medalje za vino zgubljo svoj blešč. Vsaj tako je pisano v članku, katerega je objavil Melbournski "The Age" že letos v januarju.

Člankar pravi, da so vinske razstave in ocenjevanje postali v glavnem reklamne vrednosti in da se medalje dajejo brez resnega precenjevanja kvalitete vin. Največji problem pri ocenjevanju je ta, da ni nobenega avtoritativnega telesa, ki bi tem mednarodnim ocenjevanjem predpisalo skupna merila in jim tako dalo prestiž. Saj danes že lahko bilo kakšna skupina predi tako ocenjevanje, izda sodbo, ki jo bodo producenti objavili na etiketi, in ljudi, katere privleče etiketa in ne kakovost vina, ni malo.

Pri komercialnih organizacijah, ki prirejajo ocenjevanja vin je glavni interes ta, da zadržijo razstavljalce tudi v bodoče. Zato so nagrade lahko dosegljive in številne.

Len Evans, poznan komentator in izvedenec v vinarski stroki pravi, da mu je poznan primer, ko je eno avstralskih vin dobilo na neki kompeticiji v Španiji zlato medaljo, čeprav ga nobeden od sodnikov niti poskusil ni. Na žalost, Len Evans v tej zvezzi omenja tudi Festival v Ljubljani, in pravi, da tam diplome počastitve podajajo kar z neba.

Kdo ve? Pravijo, da vsak berač svojo malho hvali in tako tudi v tem članku piše pravi, da imamo v Avstraliji bolje kvalificirane sodnike za vino, kot pri večini kompeticij po svetu.

Zanimivo je ugotovitev, da se pridelovalci najboljših vin na svetu le redko potegujejo za nagrade in medalje ter se zategadelj tudi ne udeležujejo tovrstnih razstav in kompeticij. Saj jim tudi ni treba; dobro blago se samo hvali.

MANJ DENARJA, MANJ KLOBAS

Marjan Vočič, direktor Tovarne mesnih izdelkov Košaki v Mariboru je za "Delo" izjavil, da padec kupne moči prebivalstva vpliva na prodajo klobas in suhomesnatih izdelkov, kajti letos so v prvem polletju prodali 10 odstotkov manj klobas in 13 odstotkov manj suhomesnatih izdelkov kot v enakem obdobju preteklega leta, ko so načrt prodaje teh izdelkov uresničili le 35-odstotno.

TURNEJA JE USPELA

Po uspešnih nastopih v Canberri, Woolongong in v Sydneyu so člani kvinteta zopet vrnilni na področje Viktorije. Tu so najprej zaigrali v petek 26. julija v napolnjeni dvorani "Planice" v Springvale. V soboto 27. julija pa so njihovi zvoki razvedrili plesalce v nabito polni dvorani doma "Ivana Cankarja" v Geelongu.

DEŽ JE PODALJŠAL ŽTEV, A JE TUDI KORISTIL PRIDELKOM

Kot poroča "Delo" v sobotni izdaji 10. avgusta je v Sloveniji žtev skoraj končana, saj po podatkih republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano žanje pšenico le še na Gorenjskem, Notranjskem in v osrednji Sloveniji, kjer je zaradi podnebnih razmer zrnje kasneje zrelo. Tako je po zadnjih podatkih nepožetih le še dobrih pet odstotkov pšeničnih polj v republiki in, če ne bo ponagajalo vreme, bo tudi ta pridelek pospravljen v dveh ali treh dneh.

Resda je dvodnevno deževje v prvih dneh avgusta podaljšalo žtev za dan ali dva, zato pa je bilo zelo dobrodošlo za vse druge kmetijske pridelke, ki jih je ponekod že močno ogrožala suša. Najhujje je bilo na Primorskem oziroma v slovenskem delu Istre in v Beli krajini, kjer je ves julij padlo komaj 20 milimetrov dežja na kvadratni meter. Po podatkih, ki jih zbirajo agrometeoreologi na republiškem hidrometeorološkem zavodu, je prejšnji meseec padlo v Istri komaj 18 odstotkov običajnih julijskih padavin, v Beli krajini pa celo samo 16 odstotkov. Tudi v Vipavski dolini je bilo kar precej suho, saj so ves meseec namerili le 37 milimetrov padavin, kar je komaj 27 odstotkov normalnih količin dežja v tem času. Drugod po Sloveniji so v tem suhem

poletnem mesecu imeli od 40 do 60 odstotkov običajnih padavin Zanimivo je, da je bila do 10 cm globoko izsušena tudi zemlja v Pomurju, kjer so sicer z občasnimi podavinami v juliju dobili polovico običajnih količin padavin v tem času. Vendar pa je bila 10 cm globok zemlja že toliko vlažna, da so rastline še dobile zadostne količine potrebnih vlage.

Pozneje ohladitve in padavine so bile za kmetovalce kajpada dobrodošle. Res je, da je tam, kjer so bila tla najbolj izsušena, padlo najmanj dežja, premalo, da bi namečilo zemljo, ki je začela pokati. Je pa namočilo vsaj površino tal, kar je pomembno za pridelovalec vrtin, ki so náposted lahko začeli z presajanjem. Pa tudi paradižniku so te skromne količine vlage izkoristili. Ohladitve pa so pripomogle h okrepliti rastlin, saj ob nižjih temperaturah vlaga pač počasnejše izpareva, zato je tudi izkoristek padavin boljši. Med poljsčinami je najbolj trpelja sušo koruza, ki že ob rasti ni imela dovolj vlage. Hkrati pa je tudi res, da je prav koruza topota zelo koristila, zato se je na težjih, nepečenih tleh tudi zelo lepo razvila. Dobro kaže tudi s krompirjem, še posebej tam, kjer so pravočasno škoripili proti fitoftori in kjer so uporabili dobro seme.

VEDEVTEH DNEH 3000 AVTOMOBILOV

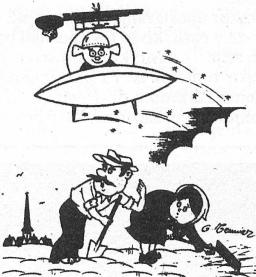
V zavodih Crvena zastava so od 1. do 9. avgusta končali 3000 avtomobilov (od 5800). V glavnem delajo za izvoz. Tako so v Veliko Britanijo, Egipt in v nekatere druge države poslali 1750 avtomobilov, nekaj manj kot 1400 pa jih je šlo na domači trg. Ce bodo še naprej delali s takim tempom, potem v Zastavi računajo, da bo do začetka redne proizvodnje (v navezenih dneh imajo v zavodih namreč kolektivni dopust in delajo samo dežurne ekipe), ostalo le še 100 do 200 avtomobilov.

V KANJONU KOMARNICE V NAJGLOBOJ JAMO NA SVETU

Več kot 60 jamarjev iz Jugoslavije in tujine se je udeležilo mednarodne speleološke ekspedicije Durmitor 85. Med 20-dnevним bivanjem na durmitorskem kraškem področju so v kanjonu Komarnice v teku preiskusi tisoč metrov globoke jame, ki je, kot pravijo najglobja na svetu. Ekspedicija, v kateri so raziskovalci iz Francije, Velike Britanije in Poljske, organizirata speleološki društvi Črne gore v Srbiji.

Sledil je še poslovilni nastop, ki se je začel takoj po končani službi božji v cerkveni dvorani v Kew.

Zopet je bilo dokazano koliko se zmore s skupnim delom vseh društv in dobro osredotočeno organizacijo: predvsem pa z nesebičnim sodelovanjem posameznikov. Tako je prav, da ob tej priliki omenimo neprecenljivo zaslugo g. Lončarja, ki je v glavnem pripravil in vodil gostovanja izven Viktorije, pa tudi v Melbournu bil stalni spremljevalec in vognik članov oktetka.

NADVSE DRAGOCENA POMOČ VOJAKOV PRI GAŠENJU POŽAROV NA JADRANU

Enotam JLA (Jugoslovanske ljudske armade) gre vse priznanje in zahvala za pomoč pri gašenju 38 požarov na Jadranu, ki so se pojavili v mesecih junij in prve tretjine avgusta. Z ognjem se je na najtežjih mestih borilo 5000 vojakov in starešin, sodelovalo pa je tudi 26 vojaških helikopterjev, devet letal, 15 ladij, več deset drugih plovnih objektov in 214 motornih vozil.

Zvezni sekretar za ljudsko obrambo, admiral flote Branko Mamula je ocenil, da je JLA uspešno opravila svojo nalogo v tej pomembni družbeni akciji. Enote JLA so zelo hitro reagirale in pri tem dobro sodelovale z milici, gasilci, pripadniki civilne zaščite in s prebivalci. Deto je bilo zelo učinkovito, čeprav so nekateri vojaki in starešine prvič sodelovali v takih akcijah.

VATERPOLISTI ZMAGALI, PETRIČ ŠTIRINAJSTI

9. avgusta so se na evropskem prvenstvu v Sofiji spet začeli boji vaterpolistov. Jugoslovanska reprezentanca je razmeroma zlahka premagala Španijo, ki pa na tem šampionatu ni videti v najboljši formi. Jugoslovanski vaterpolisti so bili boljši tako rekoč ves čas tekme, le v tretji četrtini so se Španci resneje upirali. Tako je Jugoslavija zmagala s 7:3 (2:1, 2:0, 1:1, 2:1).

Dan pozneje so jugoslovanski vaterpolisti igrali pomembno tekmo z Italijo – zmaga je odločala o zagotovitvi srebrne kolajne, tekma med Jugoslavijo in SZ pa je odločala o naslovu evropskega prvaka.

Darjan Petrič se je na 400 m krvl uvrstil v mali finale, kjer je dosegel šesti čas, tako da je bil skupno štirinajsti. V tej disciplini je slavila dvojni uspeh NDR: prvak je postal Uwe Dassler, na drugo mesto pa se je uvrstil Sven Lodewski.

TELESNA KULTURA ZA VSAKOGAR

V svoji knjigi "O zdravju in bolezni", ki je izšla že leta 1930, svetuje dr. Anton Breclj svojemu odraslemu bralcu takole: "Okleniva se tudi mlada mladinska gesla: čim več gibanja v prirodi – in temujva, ne toliko v hitrosti, kar je svojsko le mladim, pač pa v vzdržljivosti, kar je primerno najnjam letom."

Dr. Anton Breclj pripomorec tudi delo: "Napravljaj si sam drva, žagaj, kolji, ceplji, da jih boš imel vedno v zalogi. Za vrt ne najem nikogar; kar je moškega dela, opravljaj sam." In še beseda o hoji: "Vsaj dvakrat na teden napravi daljši sprehod, najraši na kako strmino. Čudom se boš čudil že čez nekaj mesecov, če ne tednov, kako so se okoreli udje in sklepi razgibali, kako se je mlahovo mišičje okreplilo, kako se je slabotno srce ojačilo, kako lahko je dihanje tudi po daljših in napolnitih poteh."

Vsekakor upoštevanja vredne misli, objavljene že v času, ko še niso poznali besede rekreacija – misli, ki imajo svojo polno veljavo tudi danes! Pa prisluhnimo se sodobnemu zdravniku dr. Noglerju, ki deluje v okrevlišču Salzufen. Ko pripomorec

MEHIČANI ŽE SKORAJ NARED ZA SP

Za nogometno SP 1986 je v Mehiki domala vse nared. Dela na nekaterih izmed dvajnstih štadijonov v devetih mehičkih mestih zaključujejo, te dni bo pričel delovati televizijski satelit Morelos I, konec leta pa še Morelos II. Skoraj polovico vstopnic, ki so jo organizatorji namenili domaćim gledalcem, so navajali že pokupili, te dni pa bo stekla prodaja vstopnic na tujem. Prvenstvo bodo spremljali gledalci v 150 državah, kolikor jih je doslej pokazalo zanimanje za neposredne in posredne prenose iz Mehike. Organizatorji računajo, da bo finalno tekmo na štadionu "Azteca" v Mexico Cityju 29. junija 1986 po svetu video okrog 2 milijardi gledalcev, ki bodo delili športni užitek z natanko 110.574 gledalci, ki bodo finale gledali v živo.

Gornji zanimivi članek o bližnjem nogometnem svetovnem prvenstvu v Mehiki, smo povzeli iz "Dela".

redno vadbo v obliki vsakdanje hoje, podarja: "Tako moram pojasniti, da ne gre za lagodno sprehajanje, temveč za športno hojo s hitrostjo približno 8 km na uro. Moje pripomočilo: Vsak dan hodite najmanj eno uro v živahnem tempu. Za tiste, ki so preveč rejeni in imajo preveliko telesno težo, pa bi se zeleni posvetiti tekpu po gozdnih poteh, pomeni hoja učinkovito pripravljajmo vadbo."

Pa prisluhnimo še tretjemu zdravniku, dr. Morehousemu, predstojniku laboratorijsa za telesno zmožljivost človeka v Los Angelesu. "Ni važno, koliko prehodite na dan; edino, kar me kot zdravnika zanima, je frekvenca srčnega utripanja. Če še niste dobro trenirani, varuj svetujem, da med hojo 3 minute dolgo tako pospreste kokar, da vam bo srce utriplalo 120 krat na minuto."

"Če primerjamo vsa tri pripomočila zdravnikov, lahko povzamemo, da vsi svetujejo pri hoji tudi večje obremenitve – hojo navkreber ali hitreji tempo. Potem takem: ne samo lagodno sprehajanje, treba se je tudi potruditi," zaključuje pisanec svoj članek.

ODBOR "PLANICE" ZA 1985/86

Na "Planici" v Springvale so imeli v nedeljo 21. julija svojo letno skupščino na kateri so izbrali člane svojega upravnega odbora za naslednje leto. Ker g. Lojze Kovačič ni kandidiral, sa je po par letih predsedovanja potreben malo počitka, je krmilo "Planice" prevzel g. Lado SLUGA. G. Sluga ima za to mesto že kar dovolj

KDO LAŽE ? !

V junijski številki Vestnika smo pod naslovom "Zamuda zaradi vrat" objavili poročilo o poškodovanem JAT-ovem letalu, na katerem se je peljalo veliko število Slovencev iz Avstralije na obisk v domovino.

Poročilo smo povzeli iz ljubljanskega "Dela" in vsebuje podatke iz uradne izjave, katero je podal JAT na 14. junija. Kdor je pazljivo prečital naš članek je moral brez dvoma razumeti, da je vse kar smo navedli vzetno izključno iz tega uradnega poročila JATA.

Pred par dnevi pa je urednik Vestnika dobil anonimni telefonski klic iz uradne rese, se ne kaže naša rojakinja pritožila, da objavljamo laži, češ da podatki o tej nezgodbi ne odgovarjajo dejstvu, ki so bila v resnicni mnogobolj neprijetna. Ko smo tej osebi pojasnili vir našega poročila je razumela in nas ni več dolžila za objavo neresničnih podatkov. Objavila nam je celo, da nam bo pismeno sporočila kaj je resnica in to tudi jamčila s svojim podpisom.

BALKANSKE IGRE –

NISO VEČ TO KAR SO BILE

Kakor poroča ljubljansko "Delo" v rubniki "Tema dneva", balkanske atletiske igre so – in tem se velikokrat povhvalijo – najstarejše regionalne tekmovanje v tej temeljni športni zvrsti. Ustanovili so ga v tridesetih letih, ko je bila atletika na Balkanu še dokaj nerazvita in se vsaj v nekaterimi šampioni lahko povhvalili le Grki, ki so bili spočetka tudi edini sposobni pribrajati te tekmovanje, zato radi česar so bile igre sprva le v Atenah.

Že v zadnjih letih pred II. svetovno vojno, še zlasti po njej, pa se je atletika dodača razmahlila tudi v drugih balkanskih državah, še zlasti v Bolgariji in Romuniji. In tako je zdaj že skorajda pravilo, da na balkanskih igrah vsaj v nekaterih disciplinah dosegajo tudi rezultate svetovne vrednosti.

Kljud temu pa so igre hrkati tudi izgubile na pomenu. Vedno znova se namreč dogaja, da udeležene atletske zvezne

stop na BAI podrejajo še višjim ciljem – olimpijskim igram, svetovnemu ali evropskemu prvenstvu in tuji ekipevnu evropskemu pokalu. Tako so reprezentance praviloma nepopolne, izgubljajo se nekoč osnovni smisel tekmovanja, ki je bil v ekipnem merjenju atletskih sposobnosti balkanskih držav.

Ali se kaže spričo tega zavzemati za korenitejše spremembe, trdnjeve dogovore med atletskimi zvezami, s katerimi naj bi na BAI vsakokrat le zagotovil najboljšo udeležbo? Morda, vendar ni zanesljivo, da bi tudi to kaj prida pomagalo.

Splet interesov (od državnih in skupinskih pa do osebnih) je v sodobnem vrhunskem športu (in seveda tudi atletiki) tako razvijen, da jih je skorajda nemogoče vse spraviti na isti imenovalec. In dokler je tako, se moramo – tako se vse bolj dozdeva, s to resnico enostavno sprijazniti ...

PAZITE SE PRI TEKANJU

Kakor ugotavlja pisec v ljubljanskem "Delu" je najugodnejša temperatura zraka za tek okoli 20 stopinj, pri 27 pa je že kritična – in nadaljuje:

"Tek v veliki vročini je ena najbolj tveganih oblik te športne dejavnosti. Temperatura telesa se lahko povzpne tudi do 40 stopinj Celzija in povzroči nevarno pregrejetje organizma. Če temperatura še naprej raste, postaja položaj nevarnejši, zakaj za tekača se lahko usodno konča ali pa povzroči možganske okvare."

Najugodnejša temperatura zraka je okoli 20 stopinj, medtem ko je več kot 27 stopinj že kritična. Pomembna je tudi vlažnost zraka. Idealna, tako imenovana cona ugodja je od 40 do 60 odstotkov relativne vlage. Če je vlažnost povečana, se začne telo močneje ogrevati. Kadar je zrak močno zasišen (več kot 80 odstotkov) temperatura zraka pa je nad 30 stopinj, je najbolje tek prekiniti.

Najresnejša komplikacija pregretega telesa ob poletnih vročinah je sončarica. V

– Kaj vas ni sram, otroke omate že v šoli pa še vedno pogledujete za mladini ženskami?
– Mar mislite, da naj zaradi tega otroke vzameš iz šole?

teh primerih se temperatura telesa lahko dvigne na extremno visokih in nevarnih 43 stopinj. Tekače je potrebno na to opozoriti, kajti prvi znaki so neznatni. Prav to pa je nevarno, ker tekač nadaljuje s povečano telesno temperaturo, dokler ne pride do sončarice. Trenutek za to je izsušitev organizma (dehidracija). Dehidracija se bo pojavila prej pri tekačih, ki se močno pote, pri tem pa ne pijejo. Nikar čakati na žejo, treba je pitи že prej. Polijajte se s hladno vodo. To zlasti velja za dolge in naporne tekme v vročih poletnih dneh. Na treningih postopno privajajte organizem za tek v takih razmerah. Pravzaprav se je najbolje v takih razmerah tekman odpovedati.

V veliki vročini ni treba naporno trenirati. Upočasnite tek! Trening naj tudi krajši. Če morete, se izogibajte teku sredi dne, ko je sonce najmočnejše. Oblike za tek naj bo lahka, svetle barve in ne preozka. Nosite belo kapo."

PRORAČUN IN IMIGRACIJA

Tudi po letošnjem proračunu federalne vlade in Canberri bodo v upravljanju z naseljenicami nastopile gotove spremembe.

Izdatki za vključevanje imigrantov v tukajšnje življenje bodo povečani od 5,4 milijonov na 6,5 milijonov. Večina tega denarja se bo uporabila za pouk angleščine ter za oskrbo otrok brez staršev.

Stara oblika hostelov za imigrante se bo spremnila. Namesto spalnic s skupnimi toaletnimi prostori in skupno jedilico, bodo nova stanovanja imela zasebno kopalnico in kuhinjo.

Stare hostele, odnosno zemljišča, kjer ti stoje, bodo prodani in jih nadomestiti s stanovanji, ki bodo imela vse pritikline.

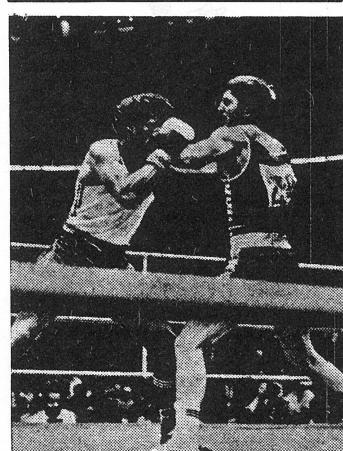
S prvim oktobrom se bodo povisale nekatere državne pristojbine v poslovanju z imigrantmi.

Prošnja za naselitev v Avstraliji bo stala 25 dolarjev in nadaljnih 75 dolarjev, ko bo rešena (z izjemo beguncov).

Prošnja za potrdilo o državljanstvu bo stala 30 dolarjev.

Podaljšanje dovoljenja za vstop bo stalo 35 dolarjev. Za potrdilo o stalnem bivanju v Avstraliji bo treba odsteti 30 dolarjev, za paroštvo začasnega bivanja pa 135 dolarjev. Delovno dovoljenje se bo dobilo, ako bo vloženo v Avstraliji, za 55 dolarjev.

Kdorkoli je doseđaj poletel v inozemstvo iz letališča v Avstraliji je moral plačati 25 dolarjev takozveno "Departure tax". Z novim letom bo to ukinjeno in namesto tega bo to takšo treba plačati ob nakupu vozne karte. Če bo pa ta vsota povečana, pa se še ne ve.

Slobodan Kačar (desno) v olimpijskem ringu v Moskvi leta 1980.

Dva jugoslovanska profesionalna bokserja, Ace Rusevski in Slobodan Kačar, sta skorajda hkrati atrakcija v ringih široko po svetu, zvezdnika v televizijskih programih RAI, ESPN in NBC, toda njuna kandidatura za naslov evropskega ali svetovnega prvaka je zavita v megleni pršlicitacij med takšnimi evropskimi centri, kakršni so Rim, Milano in London, ali ameriških boksarskih metropol, kakršne so New York, Chicago in Las Vegas.

POVEST VIKTORIJE OB JUBILEJU VIKTORIJE

Zgodovinski podatki posneti iz knjige
Our Side of the Country od prof. Geoffrey Blainey-a.

ŽELEZNICA POSPEŠI KMETOVANJE

Okoli 1860 so je vse bolj pričele razvijati tudi manjše kmetije in 6 od vsakih 10 vreč žita je bilo pridelanih na farmah, ki so imele manj kot 200 akrov zemljišča. Večina teh kmetovalcev je bilo naseljeno na južni strani hribovja, ki ga imenujemo Great Dividing Range. Največ pšenice pa so pridelovali v predelu severno od Ballarat. Sele ko so zgradili železnicu so se vzpostavile velike farme na severozahodnih delih Viktorije.

Ballarat, Bendigo in Echuca so bili povezani z železniško progo iz Melbourne leta 1864. V smeri proti severozahodu pa je železница dosegla Wodonga leta 1873. S teh glavnih prog so priceli graditi tudi stranske povezave, ki so vedno bolj odpirale zaledje in ga povezovalo z že razvitejšimi trgovskimi središči. Leta 1879 je železna cesta dosegla Horsham in istočasno so tudi povezali s 120 milj prog Ararat preko Homilta z pristaniščem Portland. V tem obdobju je bila gradnja železniških prog v Viktoriji najintenzivnejša. Ponekod je celo dosegla še neobdelana zemljišča in tako omogočila naselitev ter vzpostavo novih farm.

Tako je Viktorija, ki je pred dobrim desetletjem videla mrzljeno iskanje zlata, sedaj bila prica iskanja novih, še neobdelanih zemljišč. Mnogo manjši kmetovalci so zapustili svoje kmetije ter se s svojim preimicnim premoženjem in živino napotili v oddaljene predele, kjer so si namaravali zgraditi nove obsirnejše farme. V prvi polovici sedemdesetega desetletja je bilo po cestah Viktorije videti cele konvoje, v katerih je tvorilo včasih po več družin skupaj, ki so se podali v iskanje bogatejše bočnosti.

Toda ne samo kmetovalci iz Viktorije so priceli iskati nove kraje. Iz južne Avstralije so se v Viktorijo selile številne farmarske družine, med njimi veliko število nemškega pokolenja. Ti so se povečini potem naselili v okolici Horshama, Murtoc in v krajih po Wimmeri.

Vse to presejanje je imelo velik vpliv na razvoj poljedeljstva v Viktoriji. V enem desetletju se je pridelek žita porabil in 9 od vsakih 10 vreč žita je bilo

pridelanih v novooprtem pasu žitnih polj, ki so se raztezač od zapadne Wimmerre do dolin okoli reke Goulburn.

Vzporedno z razvojem žitnih polj je rastla tudi mlinarska industrija, ki je zahvaljuje tudi vedno več delavcev.

Toda življenje za farmarje ni bilo takoj sončno, kot bi izgledalo ako vzamemo v obzid hiter razvoj in veliko produkcijo. Mnogi farmerji so si za nakup zemlje sposodili denar in računalni na visoke cene žitu in primočno vreme. Toda radi obilje pridelanega žita so mu cene padle, vremena pa je tudi zelo vplivalo na rodovitnost letin. Tako se je zgodilo, da je kar veliko farmerjev ekonomsko propadlo že v prvih letih. Mnogi so prodali farme z izgubo, mnogim pa so bile tudi zarobljenje. Eden glavnih vzkrov je bil ta, da po zakonu iz leta 1869 nihče ni mogel kupiti več kot 320 akrov. Ta površina pa je bila v vecini primerov premajhna, da bi vedno omogočila dobičkovnosno žetev.

Proti vzhodu od Melbourna, v Gippslandu naseljevanje ni potekalo tako hitro. Sicer je teren izgledal prvočasen za pašo in rejo govedi, toda večina terena je bila pokrita z gostim gozdovjem, in ga je bilo treba šele posekat in očistiti.

Večina teh farmerjev je živila v rodinu kakih 100 milj od Melbourna, toda bili so tako osamljeni, kot da bi prebivali nekoj Mildure.

Zivljenje v gozdovih je bilo zelo naporno. Hrane, posebno svežega mesa in mleka je vedno primanjkovalo. Pionirji v teh krajih so bili navzani čisto sami nase. Pekli so si sami kruh, živili v glavnem od rečnih rib in tudi sveče so si morali delati sami. Bili so obkroženi z gozdovi in dostopni le preko ozkih in včasih strmih stez. Če je konj vrgel jezdca ali padlo drevje poškodovalo človeka, je bila pomoko silno ilalo.

Ko si je Robert Blair zlomil nogo, ko je sekal drevje v okolici Mirboo je trajalo osem dni predno je prišel zdravnik do njega. Ko je zdravnik odločil, da mora poškodovani v bolnišnico se je javilo dvajset moških, da so ga nosili 15 milj do Morwella ob koder so ga z vlakom odpeljali v Sale.

Sieberer/84 :

POTOVANJE V GORE

Proti Krnu – 2. del.

... Preklemansko je lepo! Daljave na o-ni strani se bleše modrijo in napovedujejo vroč dan; čist in umit, kateri se potlej konča s prijetnim mrakom in tiho nostalgio. Poznam te dneve; veliko, veliko mi jih je že minilo v narociju gora. Sprehod sem ter tja, nekaj malice, klepet z osamljenim Gornikom; morebiti se dremež na popoldanskem soncu in že je dan mimo. Zagrobate v jabolku in občudujem gorato dezeljo. Zobate pregrade zaslanjajo obzorje; za njimi slutim tuje, neznan vrhove.

Tan na lev strani se dviguje mogočna, na eno stran položna piramida Krna. Črnikast, čokat in nastren strmi nad svojimi soosedi.

... Juh, juh, juhej, vihtim klobuk v veleno snidenje s starim znancem. A čemer než se ne zgane; ne odzdravi, prikima ali prijazno pomezikne; le kaver jadrač nad melišči Bogatinu me jezljivo nadere. Ob razvalini vojaške opazovalnice steče pot navzdol po grušu med temnozeleno laptavo planinske trave. Prisluškujem; če morebiti tudi tokrat niso v bližini ovce; volnat bitja z rdečimi očmi in nepoteseno sladkosnostjo.

“Na, na; na te si malo,” sem pred leti prav tu delil bonbone, napolitanke in kruh.

... Jezhata! ... in malo jagenjčki; ti so bili šeleti fletni! Pa sem delil radodarno; kot sam sv. Miklavž. Dobro urico ali dve pozneje, pri počitki ob Krnskem jezeru mi je ohlapnost nahrbnika navrgla znani pregovor: ... Dobrota je sirota.

Torej prisluškujem, da bi ujel poskakujče zvončkljanje in jo pravočasno pobral pred prosečimi pogledi. Glasovi mirujojo; samo kobilice in njim podobni mali godci koncentrirajo na rosnih bilkah. Parček šuščičih metuljev tem smoglabo leteti. Na belini kril zarijo rdeča ocesca. Če se prav spominjam, sem te šuščetejadralno spoznal že kot fant; na odročnih livačah pod Črno Prstjo. Blodila sva z očetom po samotah in nabirala kumino in arniko. Oče ni bil ravno profesor botanič in zoologije; a njegovo znanje mi je polnoma zadostovalo za poteštev radovnosti.

“Glej, ga admirala! Tisto je lastovičar; samček ima na spodnjem robu kril črne repke.”

“Brž, brž, tamle sedi bisernik!” Tekal sem med travami in zamahoval z okorno metuljnico. Belimi, plavčki, dva, trije lisčniki in med njimi bel metulj poslikan z rdečimi očesi. “To je apolon; cvet med metulj!” Očetovo besede se zvenele mehko in svečano. “Gorski svet je njegova domovina, in če boš kdaj zahajal v gore se spomni ...!” Mladostni spomini! Kakšno čudežno moč ima metuljček; kar mimo grede jih natoresi polno prigše.

Stezica se pentlja in spotika med jaravljem, prikončenim zelenjem, ostanki bodeče zice in porušenimi strelskimi jarki. Drobno cvetje opleta mrtvaško puščbo in jo spreminja v rožnato grobišče. Več kot pol stoletja je minilo odkar so tu utihnil topovi in onemel glas trobente pozivajoče na juriš. Kosti izgubljenih in pozabljениh so strohnele; sprgnele čelade in puške; nalivi, vetrovi in sneg zasuli kaverne in jarke.

... in vendar! V sončnem popoldnevu, ko okrog in okrog vriska poletje, je v teh globičah razlita tihota. Spodaj se prikazeta porušeni kasarni s strmečimi okni. “Ni hudič” rencim “zid, kot vsak drug zid!” Po lasišču sicer lezejo mravljinici in nogi kleca; a kaj bi to; korajža velja!

Prevdarjam! Če zavrskam; mi bo dobro delo; pravijo, da vriskanje pospešuje hrabrost in napolni misice z novo močjo. Ni pa rečeno, da je vedno tako! S kričanjem lahko človek prebudi v prikliče kakšnega nebodigatreha; karkoli bi se lahko prikopal iz mračne ruševine. “He, he,” zmrdjem sobo “v dolini pa sama bararija! Jaz in jaz; jaz da bi se bal! ohoho! Je ni in ni stvari!” No resda, če pomislim na one; trentarskega Jožo! Trentarji radi

pletenci; posebno od kozarcu vina. Pkončani planinski turi sedimo v zakotostilni. Sonce je zlezlo za greben Bavškega Grintavca in večer silski skozi prptje o-na. “Kabi,” momlja Joža in nas pogleda čez odpito vino. “Videl sem jih; tako pred seboj!” Z rokama, oguljenima od grana sune v mrak gostilniške sobe. “Okoli polnoči je bilo; gori nad Krnskim je-

rom sem se zasedel ob ognju; ovce so polegle v grmičje in luna je svetila.” Odkrne ne nos v pisani robec in pljune pod mizu. “Vlečem pipico in gledam tja čez o-jezera lezejo meglice, se vrtničjo in kabalijo v kotanjo in okoli podprtih zdov. “Traratrara; naenkrat zaslism trobent štropot okovanih čevljev v jeklo tankzvezneči, kot bajonet, ki udari ob kamene.” “Ti pa v dir, Joža,” ga zbere nekdo izomiza. “Potolok si vse rekore v setopod do Lepene, kajne,” dodaja neverni Tomaz. “Kabi,” zgrabi Joža kozarec, “prklemansko me je vilo, da bi zdrel v dole; ampak noge mi niso dale nikamor. Na hitro pogoltnje kislico in si dotoči robavasto kretnjo. “Sli so eden za držim v gosti vrsti; v razrapanih, črnih perlerinah in s skrpičajčimi kostmi.”

... Kot sem rekel; Trentarji radi “nahago” in vsega jin si za verjeti; a ko spomnim; me neprjetno obleti.

Hitim po kožji stezici; kotanje preračene z zimnato travo mi lovijo glezinja; da sikam nedostojnosti. S pogoltnim dohanjem rimem navkreber; na želvestva Krnje; in zdajci zasije vame jezerska gladina. Krnsko jezero! Temno gorsko oko tropamet ceptačočih ribic; požrešne kdele kdaj; z dolgimi rezinami valov zamirajočih v obalnem produ.

Na nizkorasi trati sedijo utrjeni potnikti; prebirajo vsebinsko nahrbnikov in se odpravljajo na tri strani sveta; proti Komni, dol v Lepeno ali na sam vrh Krna. Naslonim zadnjico na okrajek naplavljene lesa, razvežem nahrbtno omarico zajtrkujem. Zatikajoče grizljave zamakanjam v limonado. Toda čutarcia prekmalu in tisne zadnjino kapljijo. Dotočim vodo iz jazer, presečen, da lahko obnovim zaloge.

... Kam? Trapasto rjem v možganski prekate. Gori ali Doli? Z otroško zavzestijo si odstevam na prste: ja–ne; ja–ne! Nad Krnom visi zmajaska tvorba; regovila pošast požira modrino.

... Prihaja jutranje pripravljanje. Trifantje, špartansko raščeni, glasno prekličajo. “V Kotlu pod Črno skalo nas doha svinjarja!” Skrjemo se v ovčjo stajo, bže za silo! “Na strelo pa pozabljaj!” Tudi in meni ropota možganski računalnik ... v katero smer? Špartanci zdrvijo ob bali jezeru; torej gredo na vrh. Pogumam zarjovem; kot obstrelen medved in zato potam za naglo stopajočo trojico. Grdin Kalvarija je to! Pesek, skale, grozeca ostenja; kopice gnilega snega; borni šopki smukali travic in zgoraj prežeca ujmano. Noge postanejo tekoci vosek; glava pa brenčecih čebel in čutarica prazno pozvanojnjajoči zvon.

Spartanci ne odnehajo; tudi jaz ne. Prepoteni in presoljeni drvimo; kajti iz svih oblačnih trebuhotov pričenja mezež.

Ni mi jasno in ne vem, kdaj se prikotalim na soško stran. V bovških gorah za mrmra grom; se dalje nad zahodnimi Južnimi zamiglja zelenooki blisk. Prehitim za grizene fante; z rokama in nogama kopljem proti melegasti, silhveti koče. Svetleče kače švigači vse bliže! ... O sveta pogalika; na tem golem hrbtišču se spreminjam v žarnico! Brž, krž na čelo. Mam pravi, da zagotovo pomaš!

Bradati oskrbnik mi odlopunite vrata kmajcoč z zaraščeno glavo razkazuje belzobovje!

... Kaj hočem! V tej nujni bi še peklenička objel!

**ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRĀNSKIH,
ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .**

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

**JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.**

209 215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku !

IZPOLNITE, POŠLJITE NA NASLOV: Vestnik, P.O.Box 56, Rosanna, Vic. 3084

Naročam / Plačam naročnino za Vestnik

Priimek in ime.....

Naslov.....

Datum..... Podpis.....

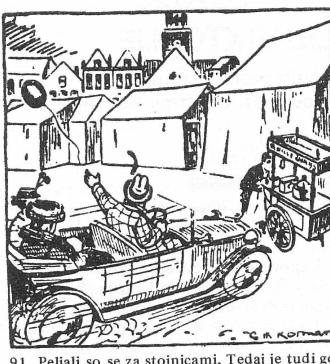
Kozamurnik

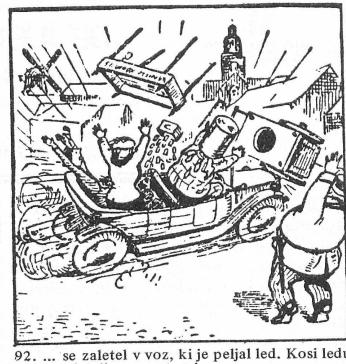
89. Mala dva sta o dobrem stricu povedala vsem svojim prijateljem. Vaski otroci so nato v divjenju diru ubrali za njim. "Stric, stric! Kupite mi tudi nam!" so vpili v niso dalni miru.

90. "K avtomobilu!" je zašepetal gospod Kozamurnik. Kmalu so bili tam, Jezno so jo popihali. Toda naglica nikoli ni dobra. Gospa Kozamurnica in Minka sta izgubili svoj balonček.

91. Peljali so se za stojnicami. Tedaj je tudi gospod Kozamurniku usel balon. Hotel ga je ujeti. Pri tem je dvignil roko s krmila. Izgubil je oblast nad avtomobilem ... in ...

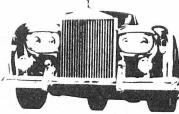
92. ... se zaletel v voz, ki je peljal led. Kosi ledu so se razpleteli na vse strani. Vozniku se ni nič zgodilo. Toda njegov polni kotel se je prevrnil gospodu Kozamurniku baš na glavo.

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363

• Splošna avtomehanika FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

• Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

VODORAVNO:

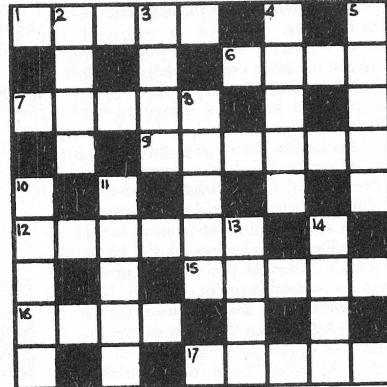
1. Ljubljansko letališče
6. Reka v USSR
7. Področje
9. Tuji
12. Smrten
15. Polje
16. Votlina
17. Zveza

NAVPIČNO:

2. Del telesa
3. Moško ime
4. Ptica
5. Mraz
8. Letni čas
10. Močan veter
11. Vidilo
13. Svojilni zajmek
14. Ovitek

ZA BISTRE GLAVE – štev. 8

Sestavil S.P.

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL-CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:
kuhinjsko pohištvo – mizarsko opremo kopališč, umivalnikov itd.–
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:
Kitchens – Vanity Units – Wardrobes – Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

REŠITEV KRIŽANKE štev. 7

Vodoravno: 1. Rakek, 6. Kolo, 7. Odred, 9. Nakana, 12. Pravec, 15. Konec, 16. Rjav, 17. Zalog.
Navpično: 2. Ajda, 3. Eden, 4. Logar, 5. Kočar, 8. Davek, 10. Opora, 11. Zamani, 13. Cola, 14. Čelo.